

НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКА РАЙОННА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
начальника районної військової адміністрації

05.01.2023

№ 4

Про основні заходи цивільного
захисту району на 2023 рік

Відповідно до законів України "Про правовий режим воєнного стану", "Про місцеві державні адміністрації", указів Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні" (зі змінами), від 24.02.2022 № 68/2022 "Про утворення військових адміністрацій", статей 10, 19, підпункту 5 пункту 1 статті 130 Кодексу цивільного захисту України, пункту 7 постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 "Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях", на виконання розпорядження начальника Житомирської обласної військової адміністрації від 29.12.2022 № 391 "Про основні завдання цивільного захисту області на 2023 рік", з метою якісного і своєчасного вирішення завдань цивільного захисту району

ЗОБОВ'ЯЗУЮ:

1. Затвердити план основних заходів цивільного захисту району на 2023 рік (додається).
2. Затвердити організаційно-методичні вказівки з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях (додаються).
3. Затвердити програму підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях (додається).
4. Рекомендувати виконкомам міських, селищних, сільських рад:
  - 1) до 20 січня 2023 року підвести підсумки з підготовки цивільного захисту у 2022 році та затвердити:
    - а) план основних заходів цивільного захисту на 2023 рік;
    - б) організаційно-методичні вказівки з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;
    - в) програму підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях;

2) інформацію про результати підготовки цивільного захисту у 2022 році та планів основних заходів цивільного захисту міських, селищних, сільських рад на 2023 рік подати до сектору цивільного захисту населення та оборонної роботи відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації на електронну адресу czn@nvrda.zht.gov.ua до 25 січня 2023 року;

3) про хід виконання розпорядження щокварталу, до 4 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформувати сектор цивільного захисту населення та оборонної роботи відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації.

5. Сектору цивільного захисту населення та оборонної роботи відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи (Юрій Левченко) інформувати районну військову адміністрацію про хід виконання розпорядження щокварталу до 8 числа місяця, що настає за звітним періодом.

6. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника начальника районної військової адміністрації Олега Зубовського.

Начальник

Іван ТУРОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядження начальника
Новоград-Волинської районної
військової адміністрації
05.01.2023 № 4

ПЛАН
основних заходів цивільного захисту району на 2023 рік

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
I. Заходи з удосконалення районної ланки обласної територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі – районна ланка ЦЗ)				
1.	Участь у зборі щодо організації та здійснення заходів цивільного захисту з керівниками підрозділів з питань цивільного захисту **	сектор цивільного захисту населення та оборонної роботи відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації (далі – сектор цивільного захисту); районне управління Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Житомирській області (далі – РУ ГУ ДСНСУ в області) (за згодою)	міські, селищні, сільські голови; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою)	Жовтень
2.	Збори керівного складу (представників структурних підрозділів) ЦЗ району, підприємств, установ і організацій з питання підведення підсумків роботи у 2022 році та визначення основних завдань на 2023 рік **	керівний склад районної ланки обласної територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі – районної ланки ЦЗ)	міські, селищні, сільські голови; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою); керівники підприємств, установ та організацій (за згодою)	Січень
3.	Нарада з питання протипожежного захисту лісів, торф'яників та сільгоспугідь у весняно-літній	Житомирське обласне управління лісового та мисливського	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські голови (за	Травень

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	пожежонебезпечний період, підготовки до зернозбиральної кампанії 2023 року **	господарства (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	згодою); підприємства, установи та організації (за згодою)	
4.	Нарада з питання техногенного та протипожежного захисту закладів освіти, забезпечення підготовки до нового навчального 2023/24 року **	департамент освіти і науки обласної військової адміністрації; ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	начальник районної військової адміністрації; міські, селищні, сільські голови (за згодою); керівники закладів освіти (за згодою)	Травень (згідно з рішеннями)
5.	Забезпечення утримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд цивільного захисту, призначених для укриття населення району	сектор цивільного захисту; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ в області (за згодою)	керівники суб'єктів господарювання – балансоутримувачів захисних споруд цивільного захисту (за згодою)	Протягом року
6.	Нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту шляхом створення під час будівництва, огляду (обстеження) та постановки на облік споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів об'єктів різного призначення, що експлуатуються, облаштування фортифікаційних споруд як найпростіших укриттів	сектор цивільного захисту; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ в області (за згодою)	керівники суб'єктів господарювання усіх форм власності	до 24.12
7.	Інформування населення про місця розташування захисних споруд цивільного захисту та інших споруд, призначених для його укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок їх заповнення та поведінки в них з урахуванням доступності таких споруд для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а також стан їх готовності до використання за призначенням. Створення загальнодоступних інформаційних ресурсів із зазначеного питання	сектор цивільного захисту; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ в області (за згодою)	керівники суб'єктів господарювання усіх форм власності	до 24.12

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
8.	Впровадження вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту під час розробки комплексних планів просторового розвитку території територіальних громад та іншої пов'язаної з ними містобудівної (просторової) документації	відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою);	протягом року
9.	Впровадження вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту під час будівництва об'єктів	суб'єкти господарської діяльності; відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	виконавці робіт (за згодою),	протягом року
10.	Забезпечення придбання засобів радіаційного та хімічного захисту для:			
	персоналу хімічно небезпечних об'єктів у повному обсязі	ТОВ "Рихальський завод сухого молока" (за згодою)		протягом року
	працівників підприємств, розташованих у зоні можливого хімічного забруднення (не менше 85% від потреби);	підприємства, установи та організації (за згодою)		протягом року
	непрацюючого населення, яке проживає у прогнозованих зонах хімічного забруднення (не менше-55%)	Чижівська сільська рада (за згодою)	ТОВ "Рихальський завод сухого молока" (за згодою)	протягом року
11.	Створення субланок районної ланки ЦЗ	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	сектор цивільного захисту; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою);	до 15.06
12.	Поновлення (уточнення) планів:			
	проведення заходів із евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	сектор цивільного захисту; керівники підрозділів (фахівці) з питань	I квартал

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій	згодою)	цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою);	
	планів реагування на надзвичайні ситуації	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	сектор цивільного захисту; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою);	I квартал
	планів цивільного захисту на особливий період	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	сектор цивільного захисту; керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою);	I квартал
13.	Здійснення організаційних заходів щодо створення на об'єктах підвищеної небезпеки 1 та 2 класу автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у зонах можливого ураження та персоналу таких об'єктів* (при наявності об'єктів)	Районні військові адміністрації, міські, селищні, сільські ради (за згодою)	Суб'єкти господарювання, до сфери управління яких належать об'єкти підвищеної небезпеки 1 та 2 класу (за згодою)	до 25 грудня
14.	Організація та здійснення заходів із проектування і створення (реконструкції, модернізації) місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	виконавці робіт (за згодою)	протягом року
15.	Здійснення заходів щодо підтримання в готовності до застосування технічних засобів систем оповіщення органів управління цивільного захисту та населення	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	суб'єкти господарської діяльності – балансоутримувачі технічних елементів системи оповіщення (за згодою)	до 15.12
16.	Уточнення відомостей щодо:			
	1) переліку суб'єктів господарювання, що продовжують свою діяльність в особливий період	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	суб'єкти господарської діяльності (за згодою); комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій	до 15.12
	2) зон прогнозованого ураження внаслідок вибуху вибухонебезпечних предметів, які зберігаються на арсеналах, базах (складах) озброєння, ракет, боєприпасів і компонентів	районна військова адміністрація; Звягельська міська рада (за згодою);	МО України (за згодою)	протягом року

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	ракетного палива Збройних сил України та подання місцевим органам виконавчої влади для планування заходів із евакуації			
	3) переліку суб'єктів господарювання, які працюють у зоні можливого хімічного забруднення в с. Рихальське	управління соціально-економічного розвитку територій районної військової адміністрації; Чижівська сільська рада (за згодою);		I квартал
	4) кількості населення, яке проживає в зоні можливого хімічного забруднення та прогнозованій зоні хімічного забруднення в с. Рихальське	районна військова адміністрація; Чижівська сільська рада (за згодою);	сектор цивільного захисту; РУ ГУ ДСНС України в області	I квартал
	5) потреби у засобах захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин для непрацюючого населення, яке проживає в прогнозованій зоні хімічного забруднення, та працівників суб'єктів господарювання, які працюють у зоні можливого хімічного забруднення в с. Рихальське	районна військова адміністрація; Чижівська сільська рада (за згодою);	сектор цивільного захисту; РУ ГУ ДСНС України в області	I квартал
	6) переліку суб'єктів господарювання, які можуть залучатися за їх згодою до проведення санітарної обробки людей та спеціальної обробки одягу, майна і транспорту	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації;	протягом року
	7) переліку диспетчерських служб, постів радіаційного і хімічного спостереження, розрахунково-аналітичних груп	сектор цивільного захисту;	міські, селищні, сільські ради (за згодою); суб'єкти господарської діяльності (за згодою)	протягом року
	8) переліку пунктів видачі засобів захисту органів дихання для непрацюючого населення, яке проживає в прогнозованих зонах хімічного забруднення	сектор цивільного захисту; Чижівська сільська рада (за згодою);	суб'єкти господарської діяльності (за згодою)	протягом року
17.	Поповнення місцевих матеріальних резервів матеріально-технічними засобами	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	суб'єкти господарської діяльності (за згодою)	протягом року

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
		згодою)		
18.	Створення та забезпечення функціонування класів безпеки в закладах освіти	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді і спорту управління соціально-економічного розвитку територій районної військової адміністрації; РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою); РВ ГУ Нацполіції в області (за згодою)	до 15 грудня
19.	Забезпечення роботи консультаційних пунктів з питань цивільного захисту	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	керівники консультаційних пунктів (за згодою)	протягом року
II. Заходи з підготовки та визначення стану готовності до виконання завдань за призначенням органів управління, сил та засобів районної ланки ЦЗ				
1.	Організація та проведення:			
	1)штабних тренувань з органами управління цивільного захисту ланок та субланок ТП ЄДСЦЗ	Керівник районної ланки ЦЗ; виконкоми міських, селищних, сільських рад (за згодою)	Органи управління та сили: районної ланки ЦЗ; субланок районної ланки ЦЗ	згідно з графіком
	2)спеціальних навчань (тренувань) формувань спеціалізованих служб цивільного захисту районної ланки ЦЗ	Керівники місцевих спеціалізованих служб ЦЗ	Керівний склад і фахівці місцевих спеціалізованих служб ЦЗ	згідно з графіком
	3)спеціальних об'єктових навчань з питань ЦЗ	керівники суб'єктів господарювання (за згодою)	Члени комісії з питань надзвичайних ситуацій; керівний склад і фахівці діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з ЦЗ; спеціалізовані служби ЦЗ; до третини формувань ЦЗ суб'єкта господарювання	згідно з графіком
	4)спеціальних об'єктових тренувань з питань ЦЗ	керівники суб'єктів господарювання (за згодою)	керівний склад і фахівці діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з ЦЗ; відповідні спеціалізовані служби ЦЗ, формування ЦЗ	згідно з графіком

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	5) об'єктових тренувань з питань цивільного захисту закладів вищої освіти	керівники закладів вищої освіти (за згодою)	учасники освітнього процесу	згідно з графіком
2.	Участь у:			
	штабному тренуванні з органами управління територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту в області	Департамент з питань ЦЗН та ОР обласної військової адміністрації, ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	Керівництво районної ланки ЦЗ	липень-серпень
	тактико-спеціальних і командно-штабних навчаннях з антитерористичної тематики	Управління СБУ в області (за згодою)	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	за окремими планами
	командно-штабних навчаннях та тренуваннях з територіальної оборони	Житомирський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки (за згодою)	Районні військові адміністрації, міські, селищні, сільські ради (за згодою)	за планом МО України

III. Заходи з контролю за додержанням та виконанням вимог законодавства з питань техногенної та пожежної безпеки, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру

1.	Організація та здійснення:			
	1) перевірок діяльності щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту і діяльності аварійно-рятувальних служб, зокрема:			
	контрольна перевірка Житомирської області	ДСНС України, Житомирська обласна військова адміністрація, ГУ ДНСУ в області (за згодою)	Керівний склад, органи управління і сили районної ланки ЦЗ	квітень
	2) перевірок щодо стану готовності:			
	до пропуску льодоходу, повені та паводків	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою),	районна, міські, селищні, сільські комісії з питань ТЕБ та НС (за згодою); підприємства, установи та організації, до сфери відповідальності яких належить питання проведення перевірок (за згодою)	лютий-березень
	місць масового відпочинку та оздоровлення населення	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою);	районна, міські, селищні, сільські комісії з питань ТЕБ та НС (за згодою);	травень-серпень

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
		згодою); РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою),	підприємства, установи та організації, до сфери відповідальності яких належить питання проведення перевірок (за згодою)	
	місць масового відпочинку населення на водних об'єктах	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою),	районна, міські, селищні, сільські комісії з питань ТЕБ та НС (за згодою); підприємства, установи та організації, до сфери відповідальності яких належить питання проведення перевірок (за згодою)	травень-червень
	закладів освіти до 2023/24 навчального року	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою),	районна, міські, селищні, сільські комісії з питань ТЕБ та НС (за згодою); підприємства, установи та організації, до сфери відповідальності яких належить питання проведення перевірок (за згодою)	липень
	3) визначення стану готовності:			
	комунальних аварійно-рятувальних служб і формувань до дій за призначенням	ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	аварійно-рятувальні служби та формування органів місцевого самоврядування (за згодою)	березень-травень
	комунальних підприємств що мають у віданні ліси і сільськогосподарські угіддя, до їх протипожежного захисту в пожежонебезпечний період	ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	міські, селищні, сільські ради (за згодою); підприємства, установи та організації (за згодою)	березень-червень
2.	Участь у проведенні перевірки засобів оповіщення та зв'язку системи оповіщення області	Департамент з питань ЦЗН та ОР обласної військової адміністрації	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою), пункти управління, підрозділи АТ «Укртелеком» (за згодою)	щомісяця (згідно з графіком)
3.	Проведення комплексної перевірки системи централізованого оповіщення області *	Департамент з питань ЦЗН та ОР обласної військової адміністрації	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою), пункти управління, підрозділи АТ «Укртелеком» (за згодою)	листопад
4.	Проведення комплексних профілактичних відпрацювань районів (населених пунктів)	ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	протягом року

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	області із найбільш складною обстановкою з пожежами		згодою)	
5.	Створення підрозділів місцевої пожежної охорони, місцевих та добровільних пожежно-рятувальних підрозділів, у тому числі у складі центрів безпеки громадян	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою); підприємства, установи, організації (за згодою)	протягом року
6.	Організація діяльності добровільних пожежних формувань та пожежно-технічних комісій на підконтрольних об'єктах	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою); підприємства, установи, організації (за згодою)	протягом року
7.	Виконання заходів обласної комплексної Програми забезпечення пожежної безпеки та захисту населення і територій області від надзвичайних ситуацій на 2021-2025 роки	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	підприємства, установи, організації (за згодою)	протягом року
8.	Проведення перевірки стану утримання та використання захисних споруд ІЦЗ	РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою), сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	підприємства, організації та установи, балансоутримувачі захисних споруд (за згодою)	за окремим графіком
9.	Зняття з обліку захисних споруд цивільного захисту, подальше утримання та експлуатація яких неможливі (з урахуванням вимог наказу МВС України від 09.07.2018 № 579, із змінами)	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	комісії з подальшого використання захисних споруд цивільного захисту, БТІ, підприємства, установи та організації – утримувачі захисних споруд (за згодою)	протягом року
IV. Заходи щодо попередження надзвичайних ситуацій та зменшення ризику їх виникнення				
1.	Розроблення плану організаційних і практичних заходів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, управлінь, організацій та установ щодо:			
	підготовки та безаварійного пропуску весняної повені, льодоходу і дощових паводків у 2023 році;	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	комісії з питань ТЕБ і НС; РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою); Басейнове управління водних ресурсів річки Прип'ять (за згодою)	вересень-жовтень
	роботи в несприятливих погодних умовах осінньо-зимового періоду	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	комісії з питань ТЕБ і НС; РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою);	жовтень-грудень

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
		згодою)	підприємства, установи, організації (за згодою)	
2.	Підготовка плану організаційних і практичних заходів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, управлінь, організацій та установ щодо протипожежного захисту лісів у весняно-літній період 2023 року	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою); Житомирське обласне управління лісового та мисливського господарства (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	лісгосподарські підприємства (за згодою); підприємства, установи, організації (за згодою)	лютий - березень
3.	Підготовка та надання інформації замовнику на розробку розділу інженерно-технічних заходів ЦЗ у складі містобудівної документації згідно з п.7.7-7.9 ДБН Б.1.1-5:2007 «Склад, зміст, порядок розроблення та затвердження розділу ІТЗ ЦЗ(ЦО) у містобудівній документації»	департамент з питань ЦЗН та ОР обласної військової адміністрації, ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	департамент регіонального розвитку обласної військової адміністрації, керівники підприємств – замовники проектної документації (за згодою)	протягом року
4.	Погодження та надання пропозицій до проектів розділів ІТЗ ЦЗ у генеральних планах та схем забудови щодо дотримання вимог інженерно-технічних заходів ЦЗ	департамент з питань ЦЗН та ОР обласної військової адміністрації, ГУ ДСНСУ у області	керівники підприємств – замовників технічної документації (за згодою)	протягом року
5.	Здійснення моніторингу за накопиченням, зберіганням та використанням місцевих та об'єктових матеріальних резервів	сектор цивільного захисту	міські, селищні, сільські ради (за згодою), власники об'єктів господарської діяльності (за згодою)	протягом року
V. Заходи щодо підготовки керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту				
1.	Функціональне навчання керівного складу і фахівців місцевих органів виконавчої влади, виконавчих органів рад, підприємств, установ та організацій в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області	сектор цивільного захисту; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області (за згодою)	розп. нач. РВА від 02.01.2023 № 2
2.	Проведення навчальних зборів із керівниками підрозділів (фахівцями) з питань цивільного захисту органів місцевого самоврядування щодо реалізації заходів захисту населення і територій	Департамент з питань ЦЗН та ОР обласної військової адміністрації, ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	керівники підрозділів (фахівці) з питань цивільного захисту міських, селищних, сільських рад (за згодою); навчально-методичний центр	протягом року

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період		цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області (за згодою)	
3.	Проведення Дня цивільного захисту, Тижня безпеки дитини	відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту районної військової адміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	навчальні заклади району	квітень-травень
4.	Проведення змагань, навчально-тренувальних зборів, польових таборів, семінарів та тренінгів із питань практичної підготовки дітей та молоді до дій у надзвичайних ситуаціях	відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту районної військової адміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області (за згодою)	квітень-вересень
5.	Проведення просвітницької роботи серед населення:			
	із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаних із небезпечними інфекційними захворюваннями, масовими неінфекційними захворюваннями (отруєннями)	відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту районної військової адміністрації; РУ ГУ Держпродспоживслужби у області (за згодою),	міські, селищні, сільські ради (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	протягом року
	з питань цивільного захисту в умовах воєнного стану	сектор цивільного захисту; РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	міські, селищні, сільські ради (за згодою)	протягом року
	про ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, насамперед, на територіях, на яких завершено активні фази бойових дій	сектор цивільного захисту; РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	міські, селищні, сільські ради (за згодою)	протягом року
	створення циклу тематичних теле- та радіопередач, соціальної реклами з основ безпеки життєдіяльності, зокрема з урахуванням потреб осіб з інвалідністю	РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою), відділ освіти, охорони здоров'я, культури, молоді та спорту районної військової адміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області (за згодою); телерадіокомпанії (за згодою)	квітень-вересень

VI. Підвищення готовності до реагування на надзвичайні ситуації

1.	Проведення навчально-тренувальних занять	керівники підприємств, установ,	підприємства, установи, організації,	за
----	--	---------------------------------	--------------------------------------	----

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	(навчань) з усім працюючим персоналом потенційно небезпечних підприємств (об'єктів), підприємств, установ, організацій, суб'єктів господарювання з практичним відпрацюванням дій за можливими аварійними ситуаціями	організацій (за згодою)	персонал потенційно небезпечних підприємств (за згодою)	окремими планами і графіками
2.	Організація та проведення практичного тренування районних та місцевих органів з питань евакуації щодо виконання ними завдань за призначенням	районна військова адміністрація; РУ ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	органи з питань евакуації міських, селищних, сільських рад (за згодою); підприємства, установи та організації (за згодою)	за окремим графіком
3.	Розгортання зведених загонів із ліквідації наслідків НС та гасіння великих пожеж оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України в області та проведення тактичних навчань	ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	районна ланка ЦЗ	За окремим планом
4.	Організація проведення тактичних навчань з відпрацювання дій пожежно-рятувальних підрозділів на випадок виникнення пожеж на найбільш важливих техногенно –, вибухо – та пожежонебезпечних об'єктах	ГУ ДСНСУ у області (за згодою)	Підрозділи оперативно-рятувальної служби ЦЗ, підприємства, установи, організації, власники потенційно небезпечних об'єктів (за згодою)	за окремим графіком

VII. Заходи у відбудовний період після закінчення воєнних дій

1.	Здійснення відновлювальних робіт *:			
	1) проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків ведення воєнних дій та надзвичайних ситуацій (за необхідності)	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	РУ ГУ ДСНСУ в області (за згодою) підприємства, установи, організації (за згодою)	протягом року
	2) ліквідація наслідків воєнних дій у населених пунктах та на територіях, що зазнали впливу засобів ураження	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	РУ ГУ ДСНСУ в області (за згодою) підприємства, установи, організації (за згодою)	протягом року
	3) відновлення об'єктів критичної інфраструктури сфери життєзабезпечення	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	об'єкти критичної інфраструктури (за згодою)	протягом року
	4) участь у визначенні населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування	РВ ГУ НП в області (за згодою); РУ ГУ ДСНСУ в області (за згодою)	районна військова адміністрація; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	Протягом року

№ з/п	Заходи	Відповідальні	Залучаються	Термін проведення
	небезпечних ділянок, проведення очищення (розмінування) територій			

Примітки:

* проведення заходів після закінчення воєнного стану, деокупації чи розмінування територій, поновлення інфраструктури;

** проведення заходів можливе в онлайн-форматі.

Заступник начальника відділу –
завідувач сектору житлово-
комунального господарства,
архітектури, містобудування,
інфраструктури

Ірина СЕМЕНЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

розпорядження
Новоград-Волинської
військової адміністрації
05.01.2023 № 4

начальника
районної

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ПІДГОТОВКИ НАСЕЛЕННЯ ДО ДІЙ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

У ході реалізації основних завдань цивільного захисту (далі – ЦЗ) району необхідно забезпечити принцип обов'язковості навчання у сфері цивільного захисту всіх категорій керівників, посадових осіб і фахівців, на які поширюється дія законів у сфері цивільного захисту, навчання діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

З метою реалізації положень Кодексу цивільного захисту України постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 затверджено Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (далі – Порядок здійснення навчання населення).

Керуючись вимогами статті 40 Кодексу цивільного захисту України і пункту 7 Порядку здійснення навчання населення:

1. Сектору цивільного захисту населення та оборонної роботи відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації, рекомендувати виконкомам міських, селищних, сільських рад:

1) визначити обсяги замовлення і надати заявки для затвердження планів комплектування слухачами навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області на 2024 рік;

2) організувати проходження навчання з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки посадових осіб районної військової адміністрації, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління;

3) забезпечити контроль за ходом і якістю підготовки місцевих спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту та їх готовності до дій за призначенням;

4) на засіданнях комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій розглянути хід реалізації програм захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій на 2022 – 2025 роки у частині удосконалення складових системи навчання працівників;

5) визначити конкретні заходи з підтримання і подальшого вдосконалення навчально-матеріальної бази для підготовки працівників, щорічного придбання та оновлення навчальної літератури та навчальних посібників (відео, аудіо, друкованих) за тематикою цивільного захисту.

2. Рекомендувати керівникам підприємств, установ та організацій - суб'єктам забезпечення цивільного захисту:

1) організувати навчання працівників безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях і на договірній основі в Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області.

2) здійснювати навчання працівників безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях шляхом курсового та індивідуального навчання за програмами підготовки працівників, перелік і основний зміст яких визначено Порядком здійснення навчання населення.

Навчальні групи працівників із курсового навчання утворити у складі спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту та органів управління ними, з індивідуального навчання - по структурних підрозділах підприємств, установ та організацій.

Призначити своїм наказом керівників цих груп і забезпечити проходження ними спеціальної підготовки в Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області.

До проведення занять з надання домедичної допомоги залучити медичних працівників підприємств, установ та організацій.

При організації індивідуального навчання забезпечити кожного працівника матеріалами, що містять опис тем програм підготовки працівників, а також довести до них порядок надання індивідуальних та групових консультацій з керівниками навчальних груп.

Із працівниками підприємств, установ та організацій після призначення і за місцем роботи проводити інструктажі з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях відповідно до програм підготовки працівників і діючих на підприємстві, в установі та організації правил, інструкцій, планів реагування на надзвичайні ситуації, інших нормативно-правових актів із питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Програми для проведення вступного, первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів повинні бути затверджені керівником підприємства, установи та організації після узгодження їх змісту з територіальним органом ДСНС України.

При прийнятті на роботу працівників робітничих спеціальностей, зайнятих на роботах із підвищеною пожежною небезпекою, здійснювати попереднє навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму.

Програма повинна бути розроблена підприємством, установою та організацією або іншим суб'єктом господарювання, що здійснює навчання з

пожежно-технічного мінімуму, та затверджена їх керівником за погодженням з територіальним органом управління ДСНС України.

У подальшому перевірку знань таких працівників проводити щороку комісією з перевірки знань з питань пожежної безпеки підприємства, установи та організації. Перелік питань для перевірки знань з пожежної безпеки та склад комісії затвердити відповідними наказами керівника підприємства, установи, організації та забезпечити проходження членами комісії навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки у Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області;

3) здійснювати підвищення рівня знань та отримання практичних навичок щодо дій у надзвичайних ситуаціях на практичних заняттях у ході проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту з періодичністю, визначеною постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».

Спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту зі спеціалізованими службами і формуваннями цивільного захисту та органу управління ними (спеціальні тренування) проводити щороку тривалістю від 4 до 8 годин на підприємствах, в установах та організаціях, які в установленому порядку створили такі служби і формування.

Спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту у перший рік трирічного періоду об'єктової підготовки проводити як роздільні, за планами і під керівництвом відповідних керівників спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту та органу управління ними.

На другий рік для відпрацювання взаємодії між ними та досягнення злагодженості дій із ліквідації наслідків надзвичайної ситуації провести спільні тренування під керівництвом особи, яка у разі надзвичайної ситуації виконує на підприємстві, в установі та організації функції керівника робіт із ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

На третій рік спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту планувати та проводити відповідно до задуму та строків проведення на підприємствах, в установах та організаціях спеціального об'єктового навчання.

У навчальних закладах, а також у лікувальних установах із стаціонаром, будинках для людей похилого віку та осіб з інвалідністю, санаторіях і закладах відпочинку, культурно-просвітніх та видовищних закладах, критих спортивних будівлях і спорудах, готелях, торгових підприємствах (два поверхи й вище) та інших аналогічних за призначенням об'єктах із масовим перебуванням людей такі протипожежні тренування проводити як тренування з евакуації людей з елементами пожежогасіння.

На завершальному етапі трирічного циклу об'єктової підготовки працівників із цивільного захисту, з метою визначення в цілому готовності підприємства, установи та організації до реалізації планів реагування на

надзвичайні ситуації, локалізації та ліквідації аварій, цивільного захисту на особливий період, проводити спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту.

На підприємствах, в установах та організаціях з чисельністю працюючих 50 осіб і менше, а також у навчальних закладах, незалежно від чисельності працюючих, замість спеціального об'єктового навчання щороку проводити тривалістю до 8 годин тренування персоналу підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях (об'єктове тренування).

Об'єктові тренування з працівниками у дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах проводити під час Тижня безпеки дитини та Дня цивільного захисту.

Графіки проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань щороку затверджуються керівником підприємства, установи, організації та узгоджуються з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та територіальними органами ДСНС України;

4) забезпечити підготовку осіб керівного складу та фахівців згідно з Переліком категорій осіб, які підлягають навчанню у сфері цивільного захисту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» (зі змінами) за функціональними програмами навчання у сфері цивільного захисту в Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області, а також в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту.

5) забезпечити ведення документації з питань організації навчання працюючого населення (переліки навчальних груп, осіб керівного складу і фахівців, які підлягають у 2023 році навчанню у сфері цивільного захисту, та посадових осіб, які проходять навчання та перевірку знань із питань пожежної безпеки, робочі навчальні плани і програми, розклади занять, графіки консультацій, журнали навчання, плани підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань тощо).

6) обладнати в кожному окремо розташованому структурному підрозділі підприємства, установи та організації інформаційно-довідковий куточок із питань цивільного захисту та здійснювати його наповнення навчальними посібниками і натурними зразками, передбаченими загальною програмою підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Інформація та повідомлення на стендах, схемах інформаційно-довідкового куточку повинні відповідати наявним можливостям та ресурсам підприємства, установи, організації з протидії небезпечним факторам, що передбачені об'єктовим планом реагування на надзвичайні ситуації, а її зміст узгоджений з територіальним органом ДСНС України, у разі потреби, з відповідним органом місцевого самоврядування;

7) вжити заходів щодо удосконалення матеріально-технічної бази з підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях шляхом виділення в навчальних цілях ділянок, споруд, приміщень для обладнання в них навчальних містечок, пунктів, класів тощо;

8) пропаганду знань та інформаційно-просвітницьку роботу серед населення з питань захисту та дій у НС спрямувати на підготовку населення до дій при виникненні небезпечних ситуацій, зокрема у зимовий період, можливій паводковій ситуації, поведінці на воді, дотриманні правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних норм, виникненні епідемії, епізоотії, отруєнь тощо.

Здійснювати роз'яснювальну роботу з населенням через усі наявні засоби масової інформації, друковані видання, навчально-консультаційні та консультаційні пункти. Звернути увагу на населення, яке проживає поряд з потенційно небезпечними об'єктами;

9) спланувати та провести огляд-конкурс на кращу навчально-матеріальну базу з ЦЗ серед підприємств, установ, організацій та кращий консультаційний пункт (до 06 жовтня 2023 року).

2. Щокварталу до сектору цивільного захисту населення та оборонної роботи відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування, інфраструктури, цивільного захисту населення та оборонної роботи районної військової адміністрації:

подавати письмову доповідь про хід виконання плану комплектування Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області, плану-графіка проведення навчань та тренувань з відповідним аналізом та пропозиціями;

інформувати про проведену роз'яснювальну роботу серед населення, надсилати копії матеріалів, надрукованих у засобах масової інформації.

Підсумкові доповіді про стан підготовки керівного складу, формувань

ЦЗ, населення до дій у НС подавати до 05 червня та 05 грудня за формами

7/1 НН Табелю термінових та строкових донесень.

Після проведення огляду конкурсу на кращу навчально-матеріальну базу і консультаційний пункт інформувати про результати їх проведення.

Заступник начальника відділу –
завідувач сектору житлово-
комунального господарства,
архітектури, містобудування,
інфраструктури

Ірина СЕМЕНЕЦЬ

ЗАТЕРДЖЕНО

розпорядження начальника
Новоград-Волинської районної
військової адміністрації
05.01.2023 № 4

ПРОГРАМА

загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій
до дій у надзвичайних ситуаціях

I. Загальні положення

1. Програма загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» та наказу ДСНС України від 06.06.2014 № 310 (у редакції наказу ДСНС України від 08.08.2014 № 458) та з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

2. У процесі вивчення Програми рекомендується:

ознайомити працівників підприємств, установ та організацій із завданнями та особливостями проведення заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації;

вивчити працівникам підприємств, установ та організацій основні способи захисту працівників від уражаючих факторів надзвичайних ситуацій (НС) з урахуванням особливостей виробничої діяльності;

ознайомити працівників підприємств, установ та організацій з інформацією, що міститься у планах реагування на НС про дії в умовах загрози і/або виникнення НС;

набуття практичних вмінь працівниками підприємств, установ та організацій щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння у проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації НС;

оволодіння працівниками підприємств, установ та організацій навичками з надання первинної допомоги потерпілим.

II. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

1. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується знати:

основні небезпечні виробничі фактори техногенної та природної безпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації;

основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;

про засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;

обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на НС;

способи та засоби запобігання пожежам і вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;

заходи щодо сприяння у проведенні на підприємстві, в установі та організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС.

2. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується вміти:

запобігати створенню умов, що можуть призвести до виникнення НС;

чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на НС;

користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

сприяти у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС;

дотримуватися режимів радіаційного захисту;

надавати першу допомогу потерпілим у НС.

3. За підсумками навчання за Програмою рекомендується забезпечити психологічну підготовку до адекватних дій в умовах стресового впливу уражаючих чинників НС.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами Програми та формами навчання

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС	1	5	—
Надання первинної допомоги потерпілим	1	1	—

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові навчання, тренування
Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації	1	2	—
Перевірка знань	1	—	—
Усього	4	8	—
Практична складова			
Протипожежні тренування	—	—	2
Спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	—	—	до 8
Усього	—	—	до 10
Разом	4	8	до 10

IV. Рекомендована тематика та орієнтовний зміст тем за розділами Програми

1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС.

Тема 1. Дії у разі виникнення терористичного акту та захоплення учасників виховного процесу в заручники.

Небезпечні фактори теракту та можливий захист від нього.

Дії посадових осіб навчального закладу у разі надходження інформації про можливість теракту.

Правила поведінки учасників виховного процесу у разі загрози та захоплення в заручники терористами.

Дії учасників виховного процесу при евакуації з приміщення у разі виявлення невідомих підозрілих предметів.

Основні правила поводження у разі загрози та виникнення терористичного акту.

Тема 2. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язувальний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

Тема 3. Правила поведінки працівників під час НС природного характеру.

Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС (пов'язаних із зсувами, обвалами або обсипанням, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

Тема 4. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

Тема 5. Правила поведінки працівників при аваріях із викиданням небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викиданням небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях із викиданням небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів із ліквідації наслідків аварій з викиданням небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, виробничої території тощо.

Тема 6. Вибухо та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухонебезпеки виробництва. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної безпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

Тема 7. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрями профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

2. Надання первинної допомоги потерпілим.

Тема 1. Порядок і правила надання первинної допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання первинної допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинення роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Перша допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинення кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

Тема 2. Порядок і правила надання первинної допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.

Невідкладна та первинна допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

Перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

Правила надання допомоги при утопленні.

Способи і правила транспортування потерпілих.

3. Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації.

Тема 1. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктові комісії з питань НС, з питань евакуації.

Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.

Тема 2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на НС.

Об'єктовий план реагування на НС (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення НС). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві.

Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійного зупинення виробництва. Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.

Інформування працівників щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координація дій з населенням та виконання заходів з безпеки у зоні НС.

V. Рекомендований зміст практичних форм навчання за Програмою

1. Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового або індивідуального навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або проведення групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання первинної допомоги потерпілим.

2. Тренування з питань цивільного захисту та протипожежні тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагожені навчальні заходи, спрямовані на вирішення завдань із запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Тренування проводяться з метою практичного відпрацювання, закріплення та перевірки умінь і навичок виконання працівниками дій щодо запобігання можливим НС та діям у разі виникнення НС, насамперед діям за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, способів рятування людей, надання первинної допомоги потерпілим, порядку евакуації людей і матеріальних цінностей, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

3. Спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного

захисту на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до НС.

Спеціальні об'єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом з працівниками підприємств, установ та організацій дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

1. Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

2. Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

VII. Рекомендований перелік навчально-матеріального майна

1. Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база підприємства, установи та організації.

2. У складі навчально-матеріального майна, повний перелік та кількісні показники якого визначаються керівником підприємства, установи та організації з урахуванням особливостей їх виробничої діяльності та кількості працівників, доцільно передбачати протигаз фільтруючий, респіратор, побутовий дозиметричний прилад, вогнегасники, індивідуальну аптечку, навчальні стенди та схеми.

Заступник начальника відділу –
завідувач сектору житлово-
комунального господарства,
архітектури, містобудування,
інфраструктури

Ірина СЕМЕНЕЦЬ